

A Algemeen

- 1 In het Ionisch vinden we een η waar in het Attisch een lange ā staat, behalve wanneer de ā is ontstaan door samentrekking of uit –ανς (bijv. in de nom. mnl. enk. van het ptc. aor. act. (λύσᾶς) en in de acc. meerv. van de α-declinatie (χώρᾶς); maar de gen. enk. χώρας).

Voorbeelden:

Ionisch	Attisch
διαφορῆς (r. 2)	διαφορᾶς
χώρα (r. 8)	χώρα
ῶρην (r. 43)	ῶραν

- 2 Waar we in het Attisch -ττ- vinden, staat in het Ionisch -σσ-.

Voorbeelden:

- 3 Samentrekking

Vaak blijft in het Ionisch samentrekking van klinkers achterwege, waar die in het Attisch wel voorkomt. In de meeste gevallen gaat het om ε + klinker; εο wordt soms samengetrokken tot ευ.

Voorbeelden:

Ionisch	Attisch
καλομένης (r. 3)	καλουμένης
οικέουσι (r. 4)	οίκουσι
φοβεῦ (r. 119)	φοβοῦ

In plaats van ἔαυ-/σεαυ-. heeft Herodotus ἔωυ-/σεωυ-.

Voorbeelden:

ἔωυτοῦ (r. 110)	Attisch: ἔαυτοῦ
ἔωυτοῦ (r. 115)	Attisch: ἔαυτοῦ
ἔωυτῆ (r. 142)	Attisch: ἔαυτῆ

- 4 In het dialect van Herodotus werd de h aan het begin van een woord niet meer uitgesproken. Dit verschijnsel noemt men **psilosis**. Men ziet dit o.a. in samenstellingen als ἀπίστημι (Attisch: ἀφίστημι) en in andere samenstellingen met voorzetsels. In onze Herodotus-tekst echter is de spiritus asper toegevoegd, naar de regels van het Attisch (bijv.: ὁ, ἐλέσθαι, οἶους).

Voorbeelden:

Ionisch	Attisch
ἀπικομένους (r. 3)	ἀφικομένους
ἀπ' ἧς (r. 10)	ἀφ' ἧς
ἀπηγήσασθαι (r. 22)	ἀφηγήσασθαι
κατελεῖν (r. 53)	καθελεῖν
ἐνδεκόμενος (r. 99)	ἐνδεχόμενος

- 5 Krasis is de samensmelting van twee woorden tot één woord. Boven de nieuwe klank schrijft men een coronis (dwz het spiritus lenis teken) of soms een spiritus asper. Als het eerste woord eindigt op een ι, verdwijnt deze in de krasis. Krasis komt vooral voor bij het lidwoord, het betrekkelijk voornaamwoord, bij εἰ, καί, πρό en ἐγώ

Voorbeelden:

- r. 13 τῶυτό
r. 22 τοῦνομα

r. 28 τᾶλλα

6 Dativus meervoud

Bij de lidwoorden, en bij de woorden die verbogen worden volgens de α-declinatie en de ο-declinatie gaat de dativus meervoud uit op -ησι(ν) en -οισι(ν).

Voorbeelden:

r. 5	ναυτιλίησι μακρησι	r. 17	ἄλλησι
r. 33	ἐκείνοισι	r. 61	Πέρσησι
r.109	ἀνθρωποῖσι	r. 119	τοῖσιδε

B Zelfstandige naamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden

1 Bij de zelfstandige naamwoorden van de α-declinatie op -ης gaat de genitivus enkelvoud uit op -εω.

Voorbeelden:

r. 75 Ἀλυάττεω
r. 100 Κανδαύλεω

2 De genitivus meervoud van de zelfstandige naamwoorden die verbogen worden volgens de α-declinatie gaat uit op -εων. Dit geldt ook voor de α-vormen van de bijvoeglijke naamwoorden, voornaamwoorden en participia.

Voorbeelden:

r. 1 Περσέων
r. 47 ἀρπασθεισέων
r. 50 ἀρπαζομενέων
r. 87 Ἡρακλειδέων
r. 102 πασέων
r. 129 θυρέων

3 De genitivus enkelvoud van de eigennamen op -κλέης en van de zelfstandige naamwoorden van het type βασιλεύς gaat uit op -εος.

Voorbeeld:

r. 12 βασιλέος
r. 90 Ἡρακλέος

4 Zelfstandige naamwoorden op -ις van het type πόλις behouden de ι in alle naamvallen. De volledige verbuiging van πόλις luidt:

<i>nom. enk.</i>	ἡ πόλις	<i>nom. meerv.</i>	αἱ πόλιες
<i>gen. enk.</i>	τῆς πόλιος	<i>gen. meerv.</i>	τῶν πολίων
<i>dat. enk.</i>	τῇ πόλι	<i>dat. meerv.</i>	τῇσι πόλισι(ν)
<i>acc. enk.</i>	τὴν πόλιν	<i>acc. meerv.</i>	τὰς πόλιας/πόλις

Voorbeelden:

r. 86 τῶν πολίων
r. 89 Σαρδίων

5 Het zelfstandig naamwoord ἡ ναῦς heeft bij Herodotos een gedeeltelijk afwijkende verbuiging.

De volledige verbuiging luidt:

<i>nom. enk.</i>	ἡ νηῦς	<i>nom. meerv.</i>	αἱ νέες
<i>gen. enk.</i>	τῆς νεός	<i>gen. meerv.</i>	τῶν νεῶν

<i>dat. enk.</i>	τῆ νηί	<i>dat. meerv.</i>	τῆσι(ν) νηυσί(ν)
<i>acc. enk.</i>	τὴν νέα	<i>acc. meerv.</i>	τὰς νέας

Voorbeelden:

r. 14 τῆς νέος	r. 18 νέα
r. 27 νηί	r. 63 νέος

- 6 In plaats van het Attische πολύς/πολύν/πολύ vinden we bij Herodotus πολλός/πολλόν.
Voorbeeld:
 r. 102 πολλόν

C Voornaamwoorden

- 1 Het persoonlijk voornaamwoord van de 1^e en 2^e persoon
 De persoonlijke voornaamwoorden ἐγώ, σύ, ἡμεῖς en ὑμεῖς hebben enkele afwijkende vormen (cursief gedrukt):

	ik	jij	wij	jullie
nom.	ἐγώ	σύ	ἡμεῖς	ὑμεῖς
gen.	<i>ἐμεῦ/ἐμέο/μεῦ</i>	<i>σεῦ/σευ/σέο/σεο</i>	<i>ἡμέων</i>	<i>ὕμέων</i>
dat.	ἐμοί/μοι	σοί/σοι/τοι	ἡμῖν	ὕμῖν
acc.	ἐμέ/με	σέ/σε	<i>ἡμέας</i>	<i>ὕμέας</i>

Voorbeelden:

r. 72 ἐμεῦ	r. 116 σέο,	r. 121 τοι
------------	-------------	------------

- 2 Het persoonlijk voornaamwoord van de 3^e persoon
 Behalve het voornaamwoord van de 3^e persoon αὐτοῦ, αὐτῶ, αὐτόν komen de volgende vormen voor:

	enkelvoud	meervoud
gen.		σφέων/σφεων
dat.	οἱ	σφίσι/σφι
acc.	μιν	σφέας/σφεας <i>onz. meerv.</i> σφέα/σφεα

Voorbeelden:

r. 11 σφι	r. 13 οἱ	r. 45 σφεας
r. 49 σφέας	r. 54 σφίσι	r. 122 μιν

- 3 Het lidwoord heeft dikwijls de betekenis van een aanwijzend voornaamwoord of een persoonlijk voornaamwoord.

Voorbeelden:

130 ὁ μὲν

- 4 Het betrekkelijk voornaamwoord
 De vormen van het betrekkelijk voornaamwoord beginnen vaak met een τ, behalve de vormen ὅς, ἧ, οἷ en αἷ. De verbuiging is in de verbogen naamvallen dus gelijk aan die van het lidwoord.

Voorbeelden:

r. 4	τὸν	<i>Attisch:</i>	ὄν
r. 13	τό	<i>Attisch:</i>	ὄ
r. 15	τῶν	<i>Attisch:</i>	ὄν

D Verba

1 Augment en reduplicatie

- 1.1 Het augment ontbreekt soms bij werkwoorden die met een klinker of tweeklank beginnen.

Voorbeelden:

r. 114	ἐξέύρηται	<i>Attisch:</i>	ἐξήρηται
r. 119	ἀμείβετο	<i>Attisch:</i>	ἠμείβετο
r. 144	έώθεε	<i>Attisch:</i>	ειώθει

- 1.2 Het augment ontbreekt soms in het plusquamperfectum.

2 Vele werkwoorden op –μι hebben vormen aan de werkwoorden op –ω en aan de samentrekkende werkwoorden ontleend.

Voorbeelden:

r. 77 ἐξίει = ἐξίησι

3 Het werkwoord εἰμί (zijn) heeft met name in het participium praesens niet-samengetrokken vormen (*zie A3*).

Voorbeelden:

r. 59	έοῦσαν	r. 63	έοῦσα
r. 85	έόν;	r. 109	έόντα

E Varia

1 In plaats van het Attische οὖν vinden we bij Herodotus altijd ὄν.

Voorbeelden:

r. 33, r. 42, r. 73, r. 100 r. 154

2 In plaats van het Attische γίγνομαι en γινώσκω vinden we bij Herodotus uitsluitend γίνομαι en γινώσκω.

Voorbeeld:

r. 42 γίνεσθαι

3 De vragende en betrekkelijke voornaamwoorden en bijwoorden die in het Attisch een π hebben, hebben bij Herodotus een κ.

Voorbeelden:

r. 67	κως
r. 110	ὄκως
r. 147	ὄκότερος

4 In plaats van het Attische voorzetsel εἰς vinden we bij Herodotus meestal ἐς.

Voorbeelden:

r. 7, r. 9, r. 18, r. 19, r. 23, r. 27, r. 30, r. 45 r. 53